

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 8. Quæ attentio requiratur in Horis Canonicis, vt Ecclesiæ præcepto fiat
satis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

§. 8.

*Quæ attentio requiratur in horis Canonicis,
ut Ecclesiæ præcepto fiat satis?*

Antoninus Diana Clericus Regularis, & sancti officij in regno Siciliae consultor, ait, sibi quondam propositas fuisse duas pro exoneranda conscientia quaestiones. *Tract. 2.
de hor.
Can. resolu. 1.*

Prima hæc fuit. Petrus Beneficiarius per septem integros annos, diuinum officium legit sine attentione: quaesitum an fructus fecisset suos; an ad eorum restitutionem teneretur?

Altera fuit ista, in eodem Siciliae regno, in quadam Ecclesia (cuius nomini parit) Canonicus in choro confabulari solitus, nec ullam externo corporis habitu afferre attentionem: petatum an ille distributiones fecisset suas. *Resol. 2.
v. II.*

Has quaestiones attingit Diana, & tum ex suo sensu, tum ex aliorum Doctorum placitis resoluit, & quidem ad primam quaestionem producit variorum authorum fidem, qui in alias, atque alias feruntur sententias.

Vna fuit, cum Beneficiarium qui per septem integros annos legisset horas sine debita attentione non fecisset fructus suos, & hinc imponendum ei onus restitutionis. Pro hac sententia citat Petrum Nauarra, Suarez, Salas de legibus, Vasquez opusculo de beneficijs, *L. 2. c. 2.
In 3. p.
tom. 5.
Disp. 4.
sect. 2.
Disp. 9.
sect. 1. c.
4. §. 1.
dub. 4.*

450 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
necicijs, aliosque complures Theologos, quos, vt
breuior sim, omitto.

Ratio, qua nituntur authores, est ea, quod cum
attentio sit modus substantialis (da veniam beneuo-
le lector si quandoque vtar voce minus latina, ea
certè vtuntur Theologi, qui rem amant, non ver-
ba) pertinet ad substantiam præcepti, adeoque, qui
illam non exhibet, nec præceptum adimplesse
censendus est.

L. 2. c. 37. Sunt tamen & Theologi magni nominis, qui
d. 11. P. 1. in aduersam transiere sententiam, Lessius, Azor,
l. 10. c. 13. Malderus, Toletus, alijque. Hi censuerunt cum
g. 3. In qui sine attentione horas percurrisset non teneri
2. 2. tract. ad fructuum restitutionem; quod vt appareat.
10. c. 2.
dub. 4.
l. 2. c. 12.

Caëtanus aduertit, duplex ab Ecclesia latum esse
præceptum. Primum fuit legendi horas, cui deinde
accessit alterum, legendi *studiosè, & deuotè*, cum
enim non sine mœrore, grauique sensu videret Ec-
clesia, pia Mater, è beneficiarijs nonnullos, spiritu
tantum vocis, ac labiorum officia diuina decurre-
re, vt ijs modum poneret; constituit vt *studiosè, ac
deuotè* diceretur.

Extat ea lex lata à Concilio Lateranensi, Capitu-
lo. *Dolentes*, è quo petuntur illa verba; *officium
diuinum celebretur studiosè pariter, & deuotè.*

Contra hoc preceptum peccat qui sine attentio-
ne horas Canonicas decurrit, & peruoluit: non ta-

men

men illico conficitur astringi debere ad fructuum
iam perceptorum restitutionem.

Cum enim ea restitutio sit poena lata in omit-
tentes horas, ille autem ex vero non omittit, sed tan-
tum malè legit, ea poena illum non afficit.

Supereft tamen alia difficultas, an is, qui sine at-
tentione horas Canonicas euoluit, censeatur il-
le Ecclesiae praecepto satisfacere? an reus peccati
mortalis? ut mollior ad eam difficultatem super-
andam sternatur via, praemittendum duplicem ad-
hiberi posse attentionem. Vna externa, ea posita est
in verborum pronuntiatione, & compositione cor-
poris, qualis oranti esse solet.

Alia interna, haec est actus mentis sese in Deum,
& res diuinas erigentis.

Quæritur à Theologis quæ ex ijs requiratur at-
tentio, & sufficiat. Hic rursus itur in duas sen-
tentias.

Vna omninò requirit internam attentionem, ea
nititur duabus potissimum rationibus, è quibus
hæc prima. Lectio horarum est actus orationis, ac
religionis, hic autem nec esse, nec censerì potest, ni-
si interna mentis attentio accesserit.

Altera appellat impositum praeceptum à Con-
cilio Lateranensi: *officium diuinum celebretur stu-
diosè pariter, ac deuotè; deuotè quantum ad offi-
cium mentis*, inquit glossa.

Lib. 10. q. 5. ar. 5. Pro hac sententia steterunt plurimi, Sotus, Caiet.

In 22. q. 83. ar. 13. de orat. Nauarrus, Lessius, alijque.

6. 13. Lib. 2. c. 37. d. 11. Non desunt tamen, quibus si minus ad sensum pietatis, at certe ad præcepti leges, & vincula, sufficiat externa illa attentio, quæ verba exprimit, & speciem habet orantis, nihilque externo corporis habitu admittit, quod alienum sit ab actu externo religionis.

In 4. sent. 15. q. 12. num. 13. Pro hac pugnat Durandus, acere, & vehemens

17. 3. Part. tit. 13. c. 4. ingenium. Siluester, & Angelus verbo hora, D.

In 4. dist. 15. q. 5. ar. 2. Antoninus, Paludanus, Diana, alijque; quamplurimi.

Tract. de hor. Can. Ref. 2. Hi ducuntur ea ratione, quod Ecclesia non pos-

sit præcipere actus internos, cum nec eos punire,

imò nec cognoscere possit extra forum confessio-

nis: deuotio autem, & interua attentio actus est

mentis internus; ideòque ad eum non euadit Ec-

clesiæ præceptum.

Ex hac sententia conficitur illud, quod is, qui inter legendum horas sua voluntate, ac culpa distractus est, nec lethale peccatum incurrit, nec poenam restitutionis, nec onus officij repetendi.

Et hæc quidem opinio opportunè laxare potest recessus angustæ, & scrupulosæ conscientiæ; quæ nusquam est tuta, ubique timida, nutans, anxia à scrupulis, ac stimulis, quibus angitur.

At certe ut dicamus illud, quod ex nostra in malum conuiuentia euenire solet, etiam importunè aperire,

aperire, atque effundere nimium patentes & laxos
sinus, conscientię eorum hominum; qui seruorum
in morem ducuntur metu poenę potius, quam
suaui virtutis illecebra, atque amore; quem quia
in lectoris animum imprimere volo, proponam
in pręsentia, quę faciunt ad studium virtutis, &
officia pietatis. Si tamen prius attigero, solueroque
nodum secundę quęstionis: Ea spectabat Canonici-
cum, qui in choro fabulis totum tempus atterit, &
fallit: an ille distributiones faciat suas?

Respondet Diana non facere, quia in eo neque *Resol. 7.*
est interna attentio, neque etiam externa, confabula-
tio enim actus est externus, qui pugnat cum actu
externo orationis, ac religionis.

Garzia tamen de beneficijs, etsi fateatur Cano- *Tom. 5. p. 3. c. 2.*
nicos in choro toto tempore diuini officij confabu-
lantes peccare grauiter; negat tamen obligari ad
restitutionem distributionum quotidianarum: quia
ad has credit satis esse nudam pręsentiam.

His ita constitutis venio ad alterum caput, quod
mihi proposui, & quęro ex studio virtutis, qualis
esse debeat horarum lectio.

§. 9.

*Quę attentio requiratur in legendis horis ex,
virtute, ac perfectionis studio?*

Primum videbo quę improbetur, tum deinde
quę probetur oratio.